

Геометрія 11 клас

*Розробила вчитель
математики*

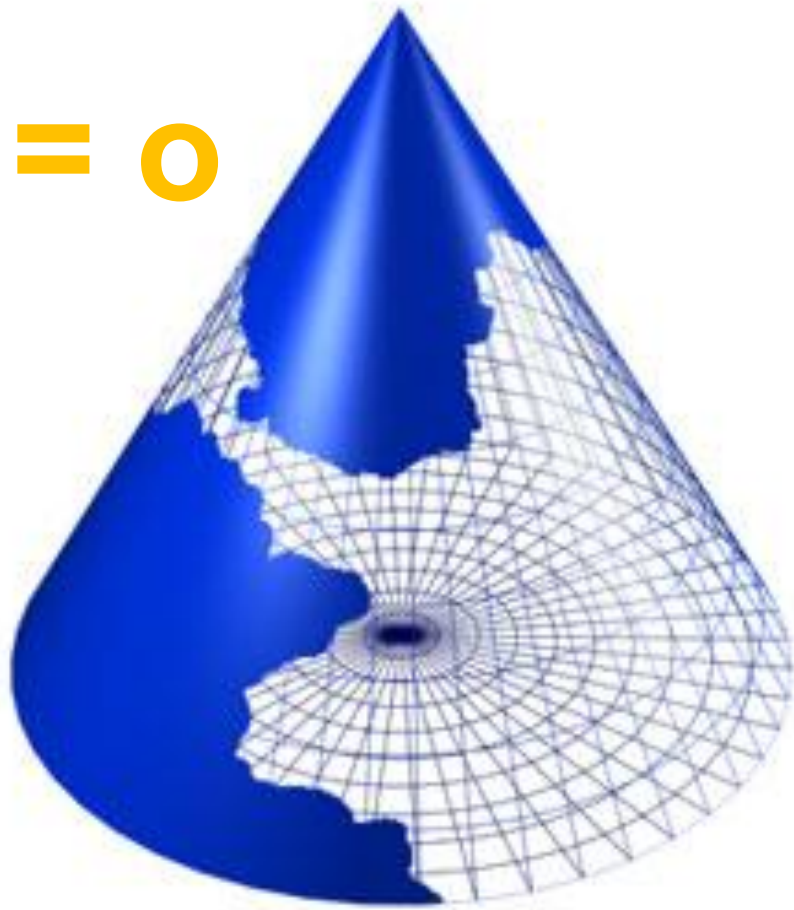
Пилипенко В.О.

Для того щоб дізнатися, над якою
темною ми будемо працювати нам
необхідно розв'язати наступний ребус

КОНУС

і = о

б = с

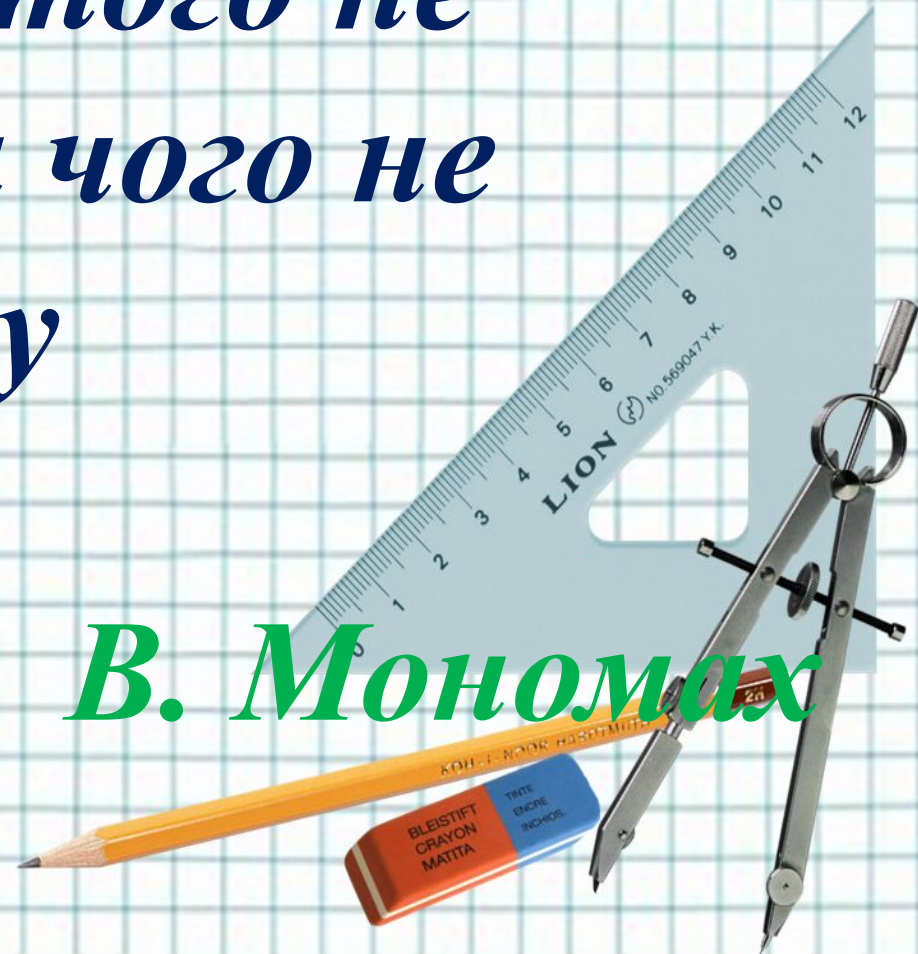

Епіграф уроку:

*Що вмієте, того не
забувайте, а чого не
вмієте, тому
навчайтесь.*

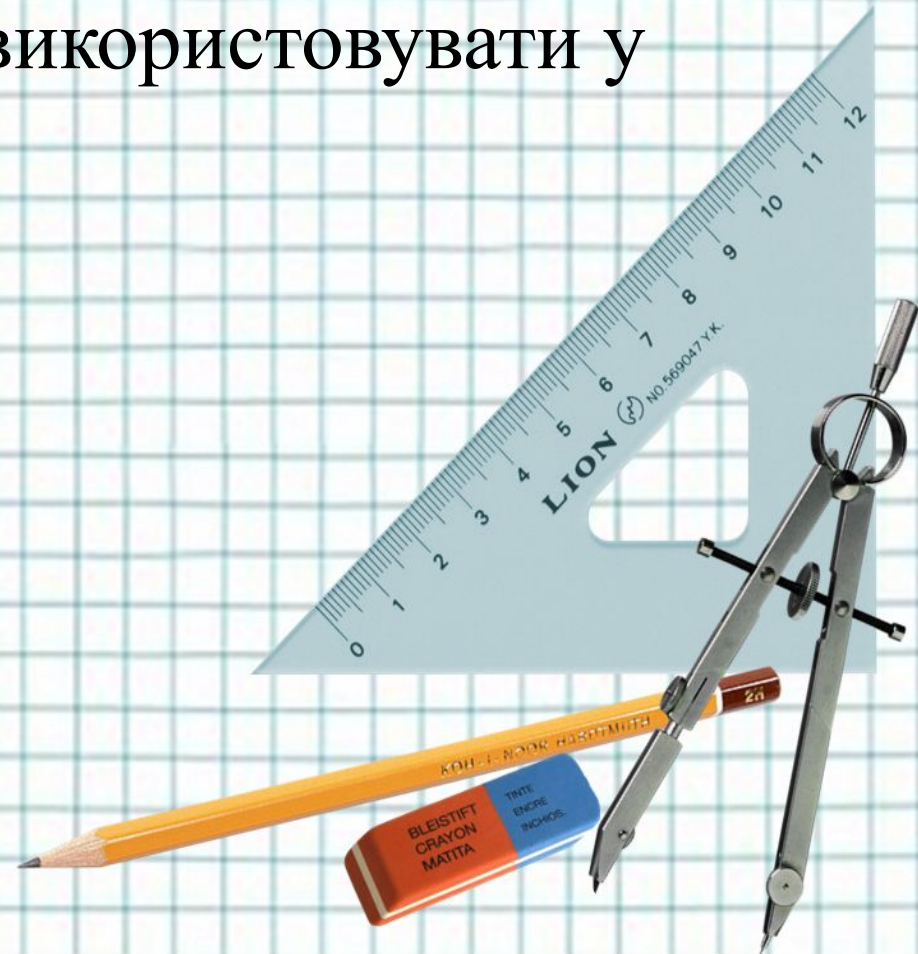
В. Мономах

Мета уроку:

- Вивчити конус та його елементи;
- застосувати математичні знання під час розв'язання задач та використовувати у своїй професії.

Конуси навколо нас

Тест

1. Осьовим перерізом рівностороннього циліндра є:
А) прямокутник; Б) квадрат
2. Площа основи циліндра дорівнює:
А) $2\pi R$; Б) πR^2
3. Відстань між основами циліндра:
А) твірна; Б) висота
4. Перерізами циліндра є:
А) трикутник; Б) овал; В) прямокутник
5. Якщо твірна циліндра не перпендикулярна до площини основи, то він
А) похилий; Б) прямий

Тестти

6. Лінія, що сполучає центри основ похилого циліндра

А) висота; Б) вісь; В) твірна

7. Площа бічної поверхні циліндра:

А) $2\pi RH$; Б) πRH .

8. У яких площинах лежать основи циліндра?

А) перпендикулярних; Б) паралельних.

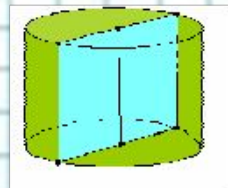
9. Складова частина м'ясорубки, що обертається під час роботи

А) шнек; Б) поршень.

10. Висота рівностороннього циліндра 8 см.

Яка площа його осьового перерізу?

А) 32 см^2 ; Б) 64 см^2 .

Відповіді

1.б

6.б

2.б

7.а

3.б

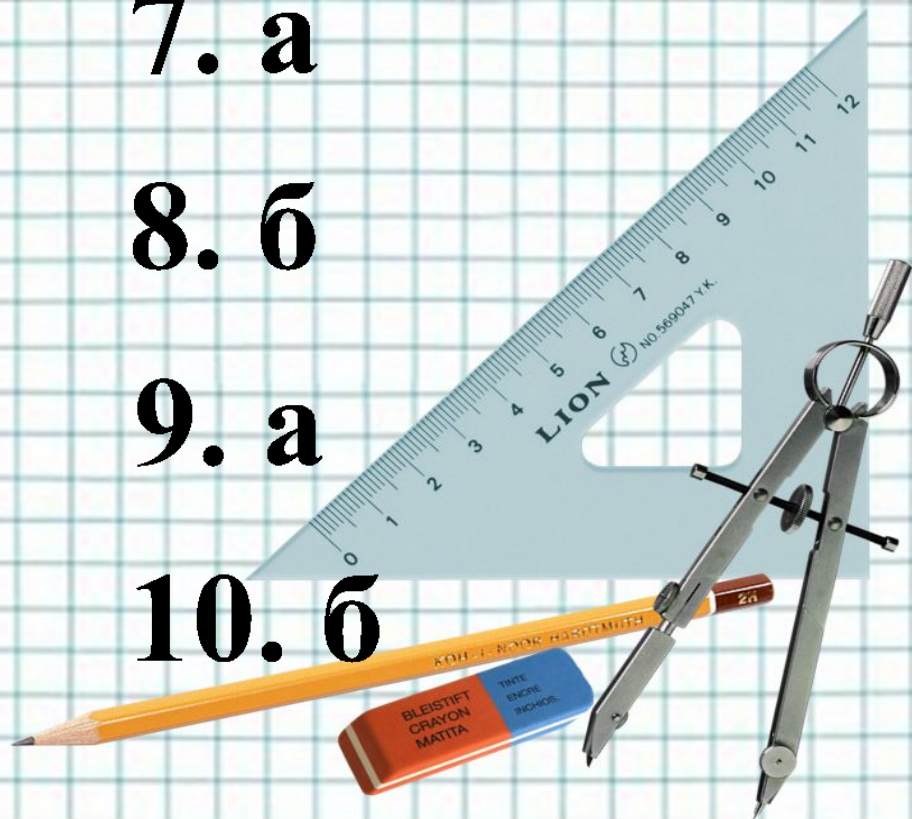
8.б

4.б.в

9.а

5.а

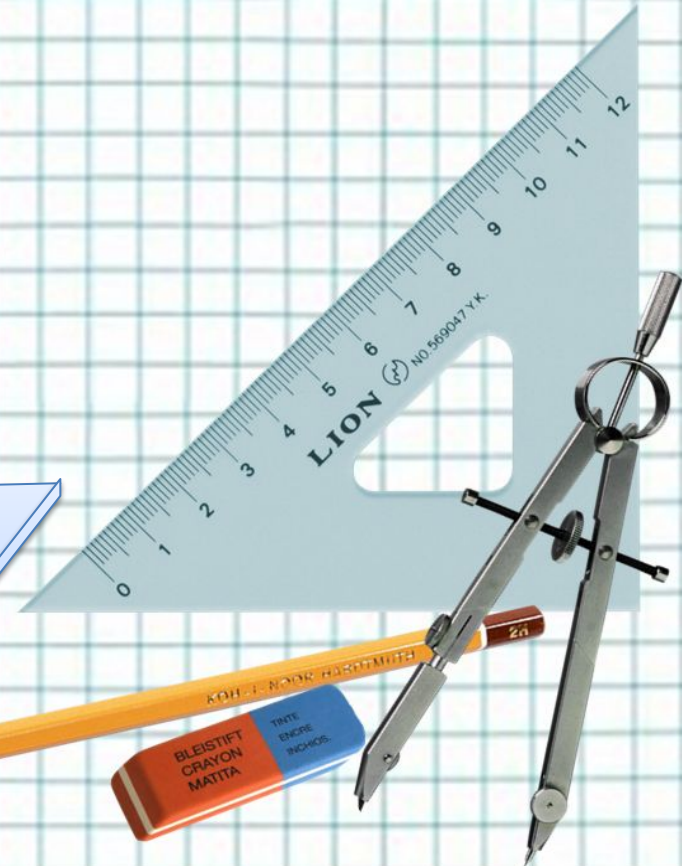
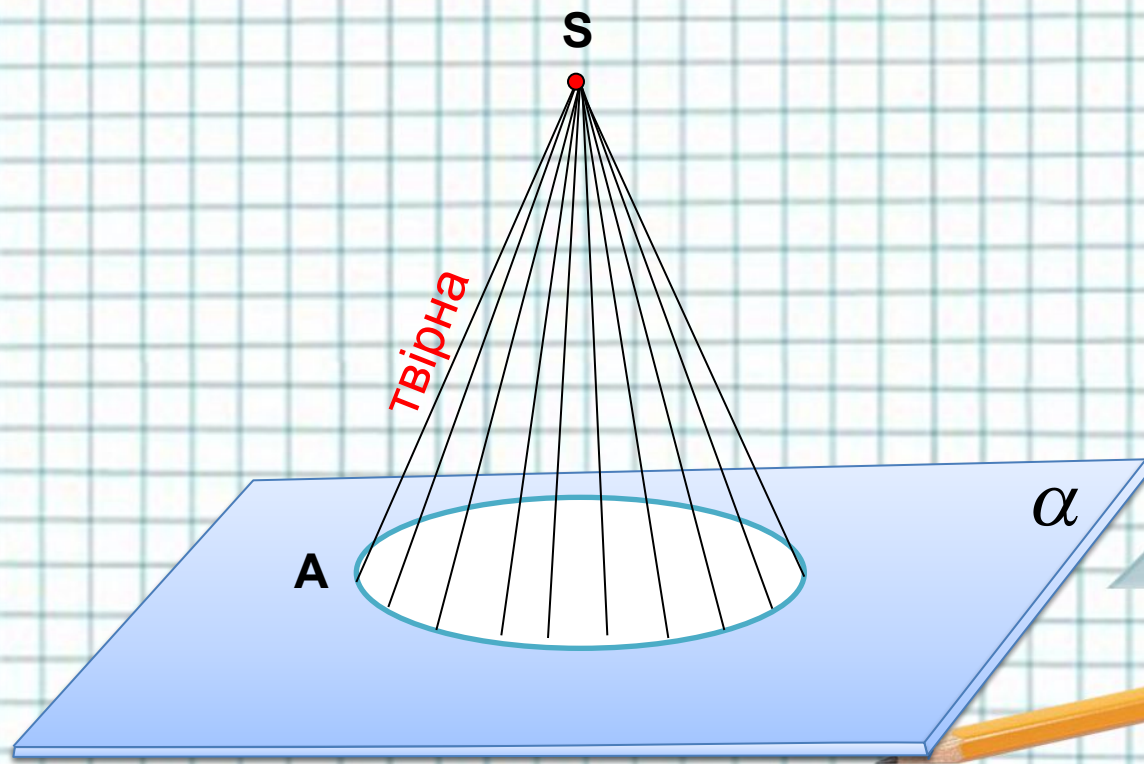
10.б

Запам'ятаймо

Конусом називається тіло, яке складається з круга – *основи конуса*, точки, яка не лежить у площині цього круга – *вершини конуса* і всіх відрізків, що сполучають вершину конуса з точками основи – *твірні конуса*.

Елементи конуса

Вісь конуса

Вершина

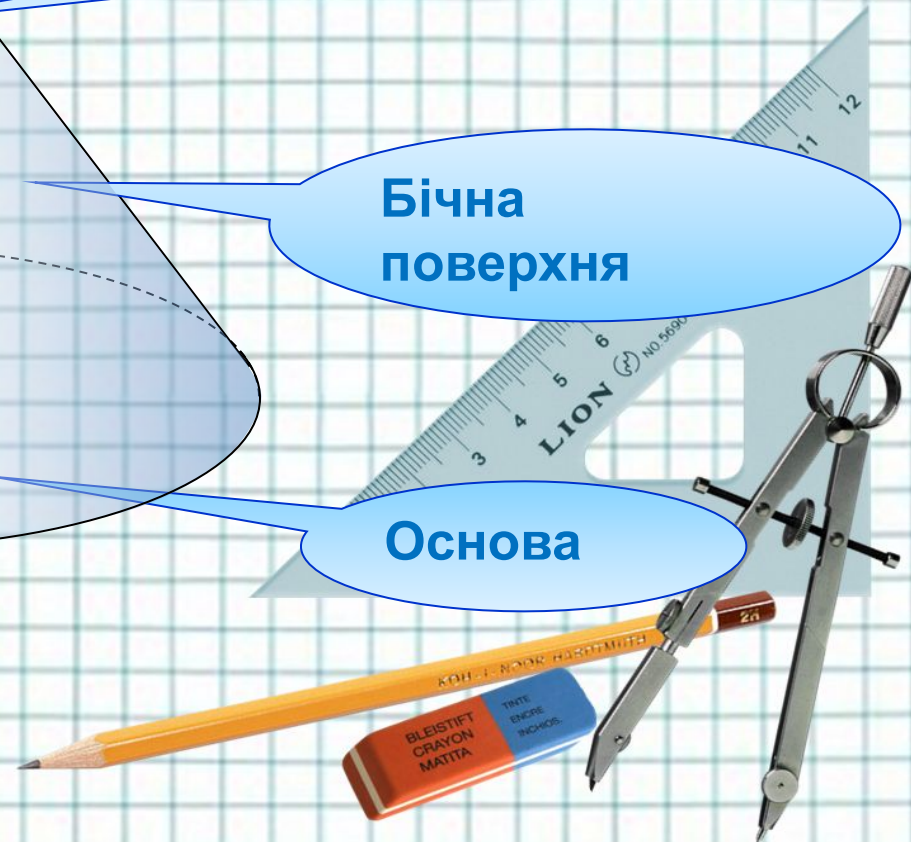
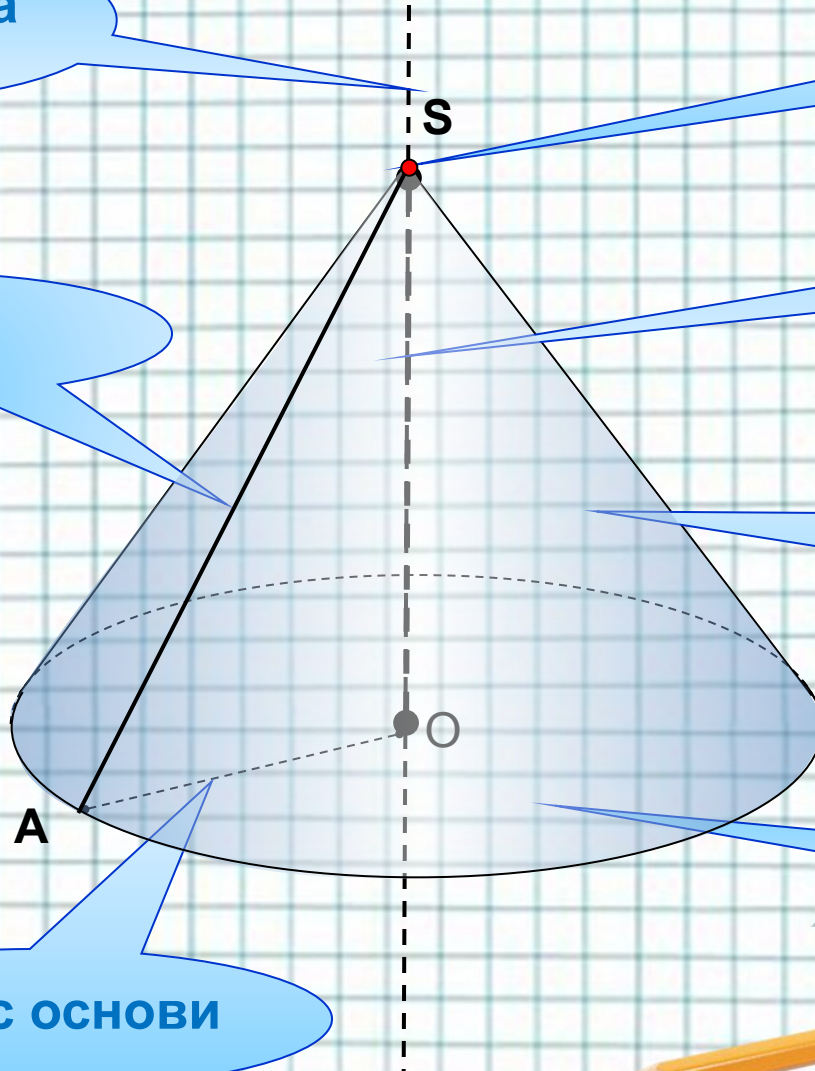
Висота

Твірна

Бічна
поверхня

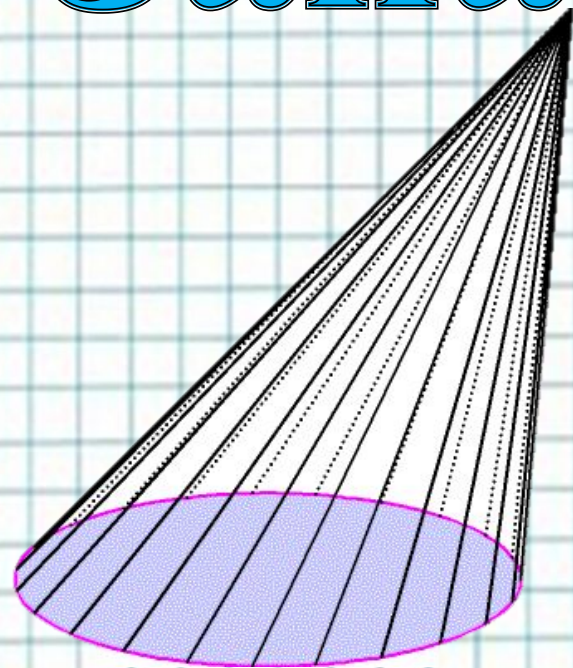
Основа

Радіус основи

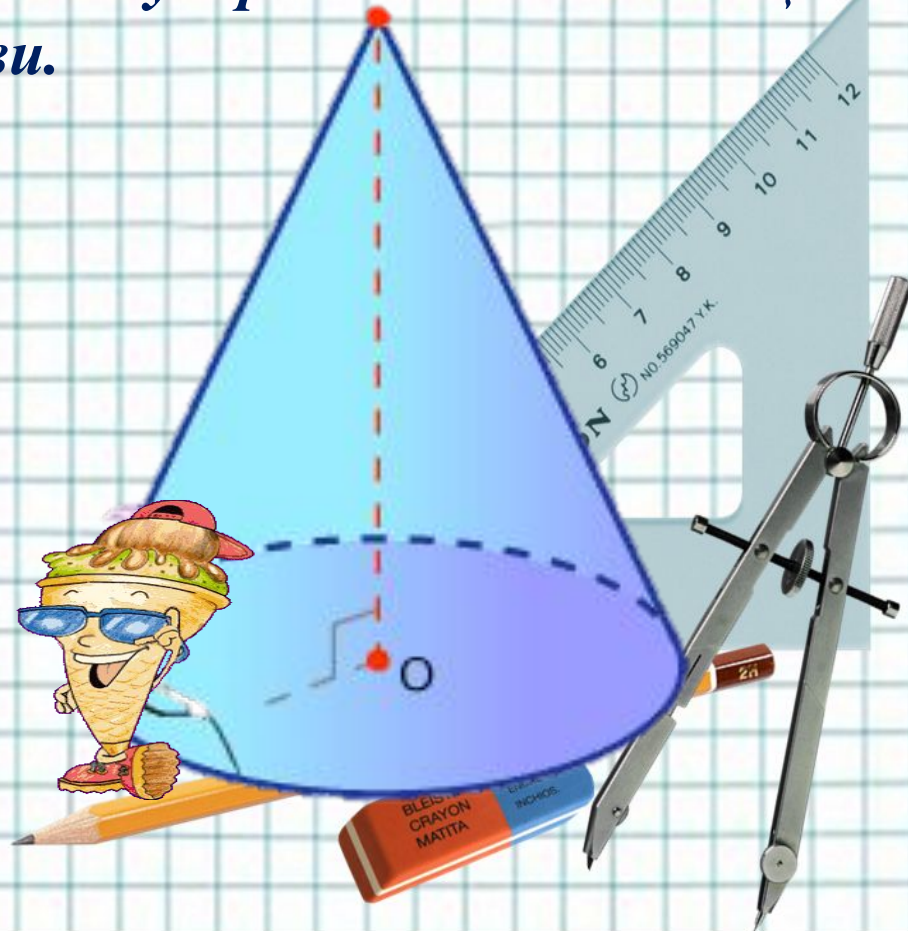

Запам'ятаймо

Конус називається **прямим**, якщо пряма, що сполучає вершину конуса з центром основи, перпендикулярна до площини основи.

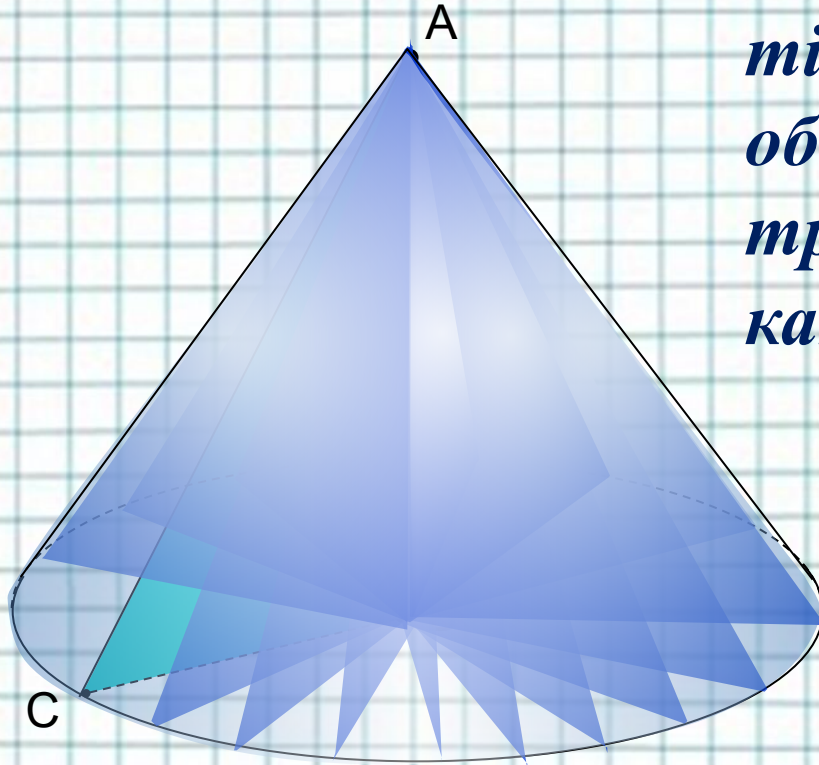
Цей (похилий) конус — конус, у якого ортогональна проєкція вершини не збігається з його центром симетрії.

Запам'ятаймо

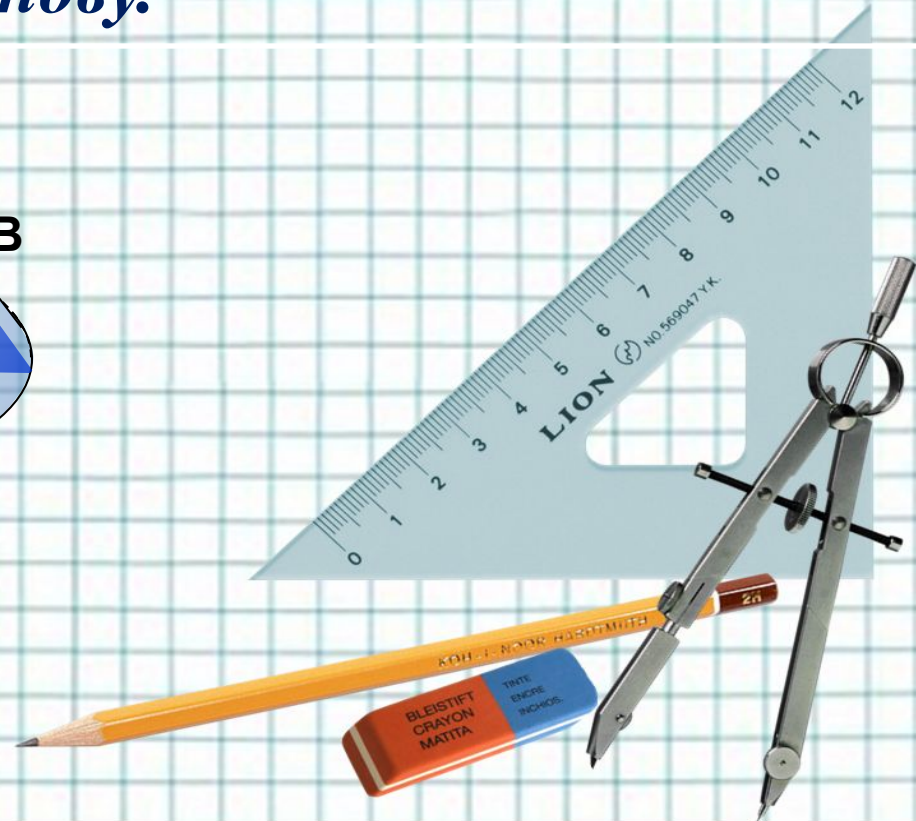
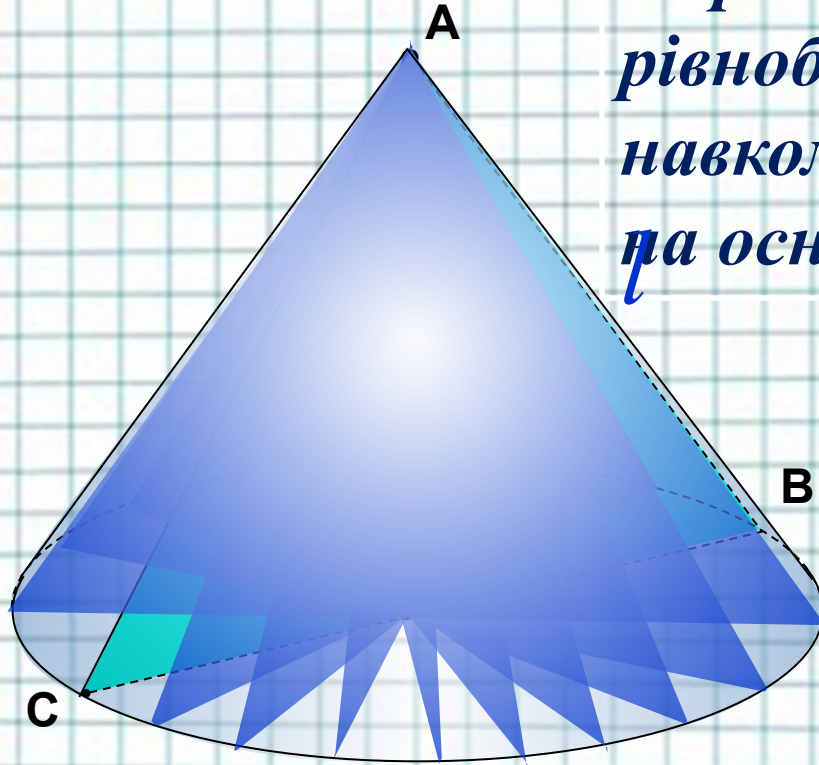
Наочно прями́й круговий конус можна розглядати як тіло, утворене в результаті обертання прямокутного трикутника навколо його катета як осі.

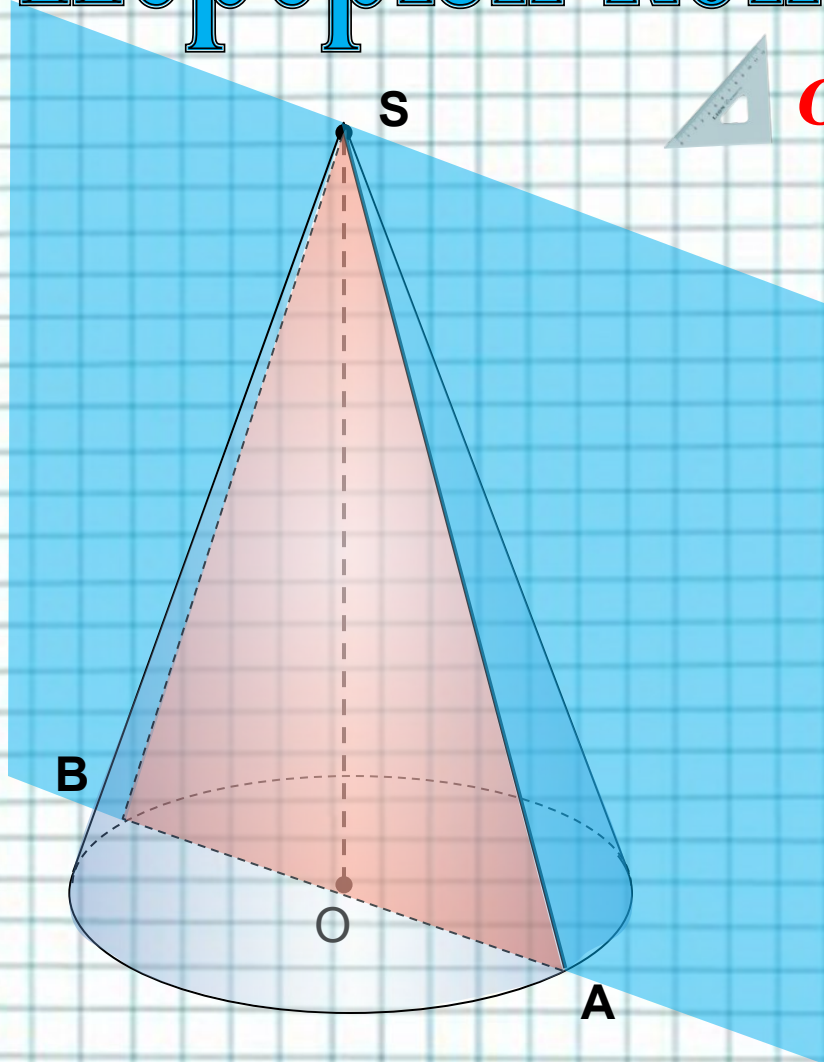
Запам'ятаймо

Конус може бути отриманий шляхом обертання рівнобедреного трикутника навколо його висоти, опущеної на основу.

Перерізи конуса площинами

Осьовий переріз конуса -

*переріз, який проходить
через вісь конуса.*

*Трикутник SAB –
рівнобедрений.*

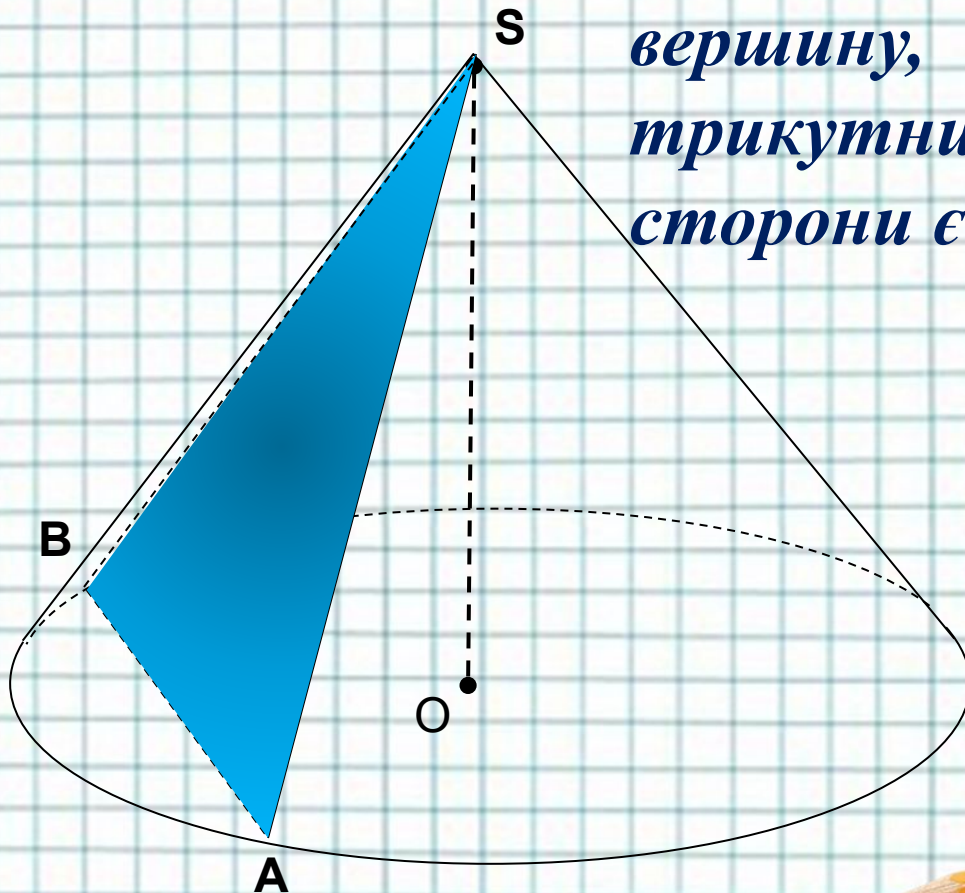
$$AB = 2R = d$$

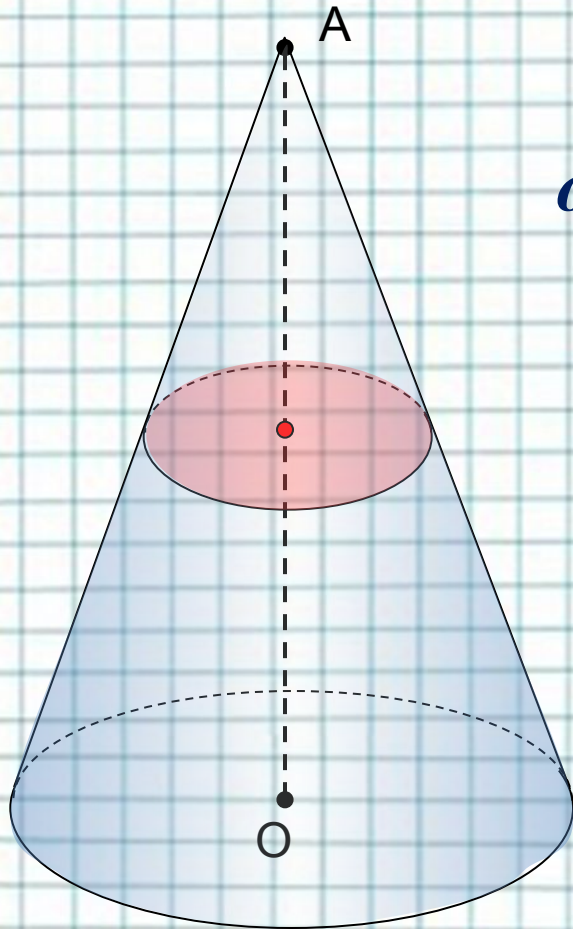
Перерізи конуса площинами

Переріз конуса площиною, яка проходить через його вершину, є рівнобедрений трикутник, у якого бічні сторони є твірними конуса.

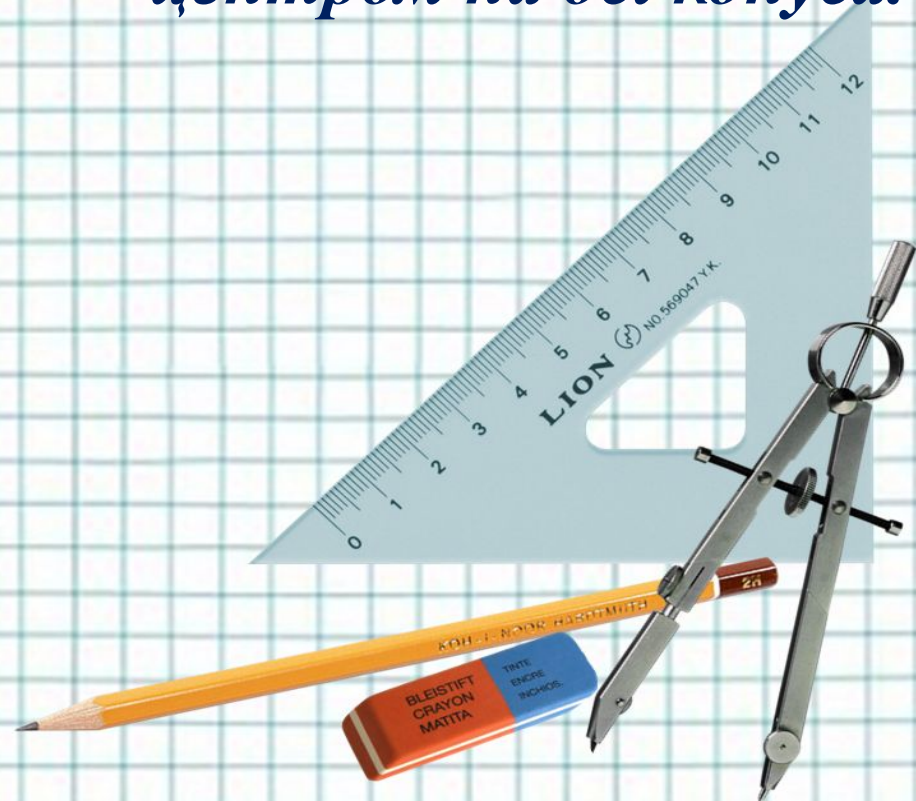

Перерізи конуса площинами

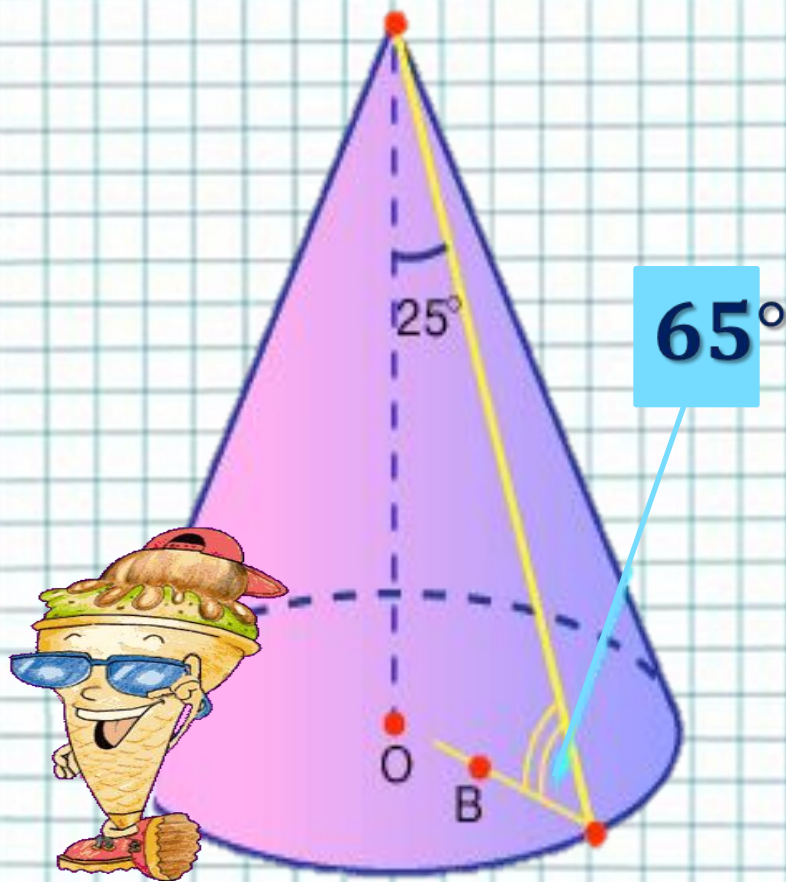

Площина, паралельна площині основи конуса, перетинає конус по колу, а бічну поверхню – по колу з центром на осі конуса.

Задача (усно)

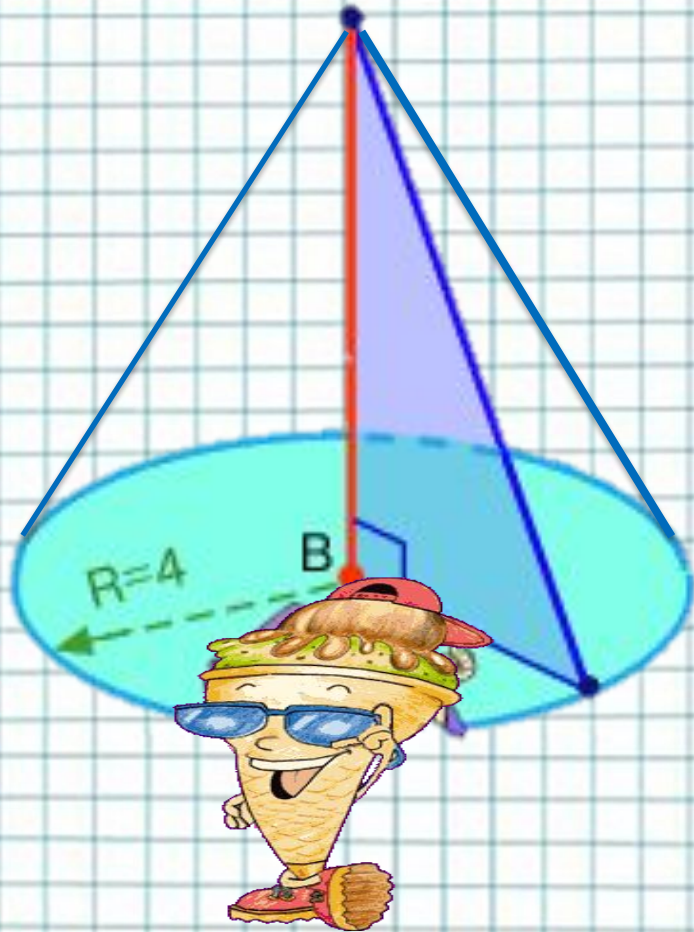

Чому дорівнює кут між твірною та основою конуса, якщо відомо кут між висотою та твірною?

Задача

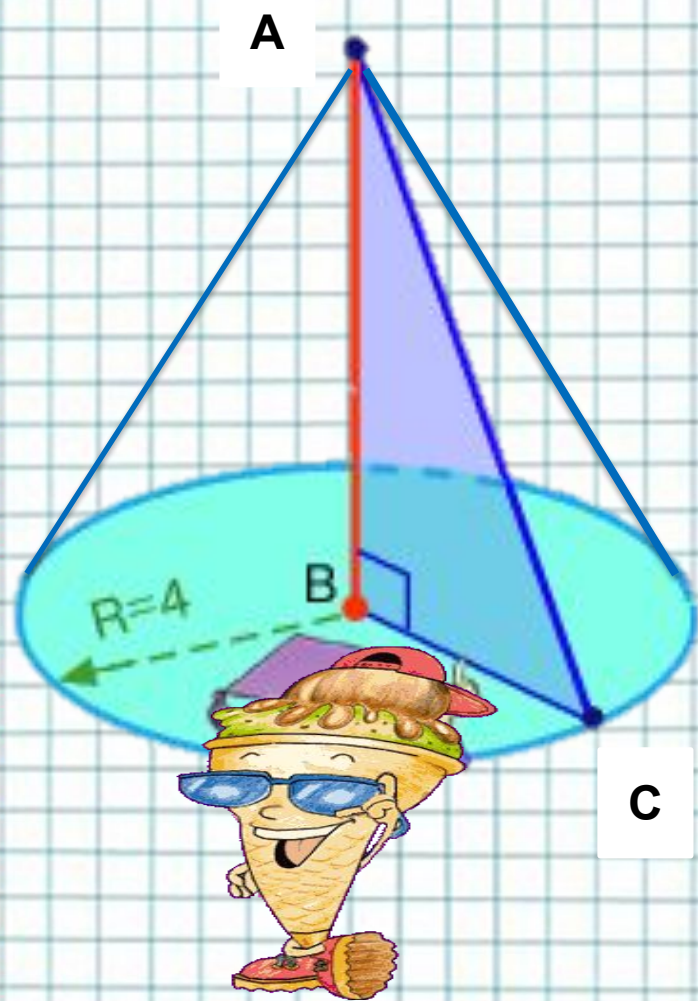

Кonus отримали при обертанні прямокутного трикутника, площа якого 14 см^2 . Радіус основи конуса дорівнює 4 см . Знайти висоту конуса.

Розв'язок:

$S_{\triangle ABC} = \frac{1}{2} a \cdot b$ (площа
прямокутного трикутника, де a –
прилеглий катет; b – протилежний
катет)

Нехай через x - позначимо AB , тоді

$$\frac{1}{2} \cdot AB \cdot BC = 14$$

$$\frac{1}{2} \cdot x \cdot 4 = 14$$

$$2x = 14$$

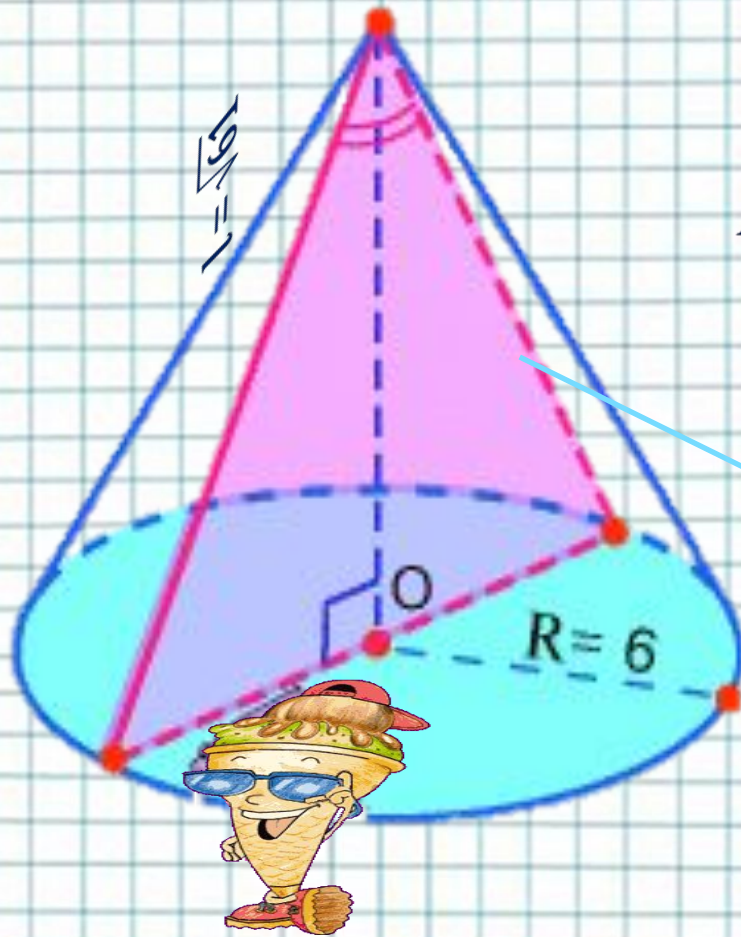
$$x = 7$$

Відповідь : 7 см

Заддача

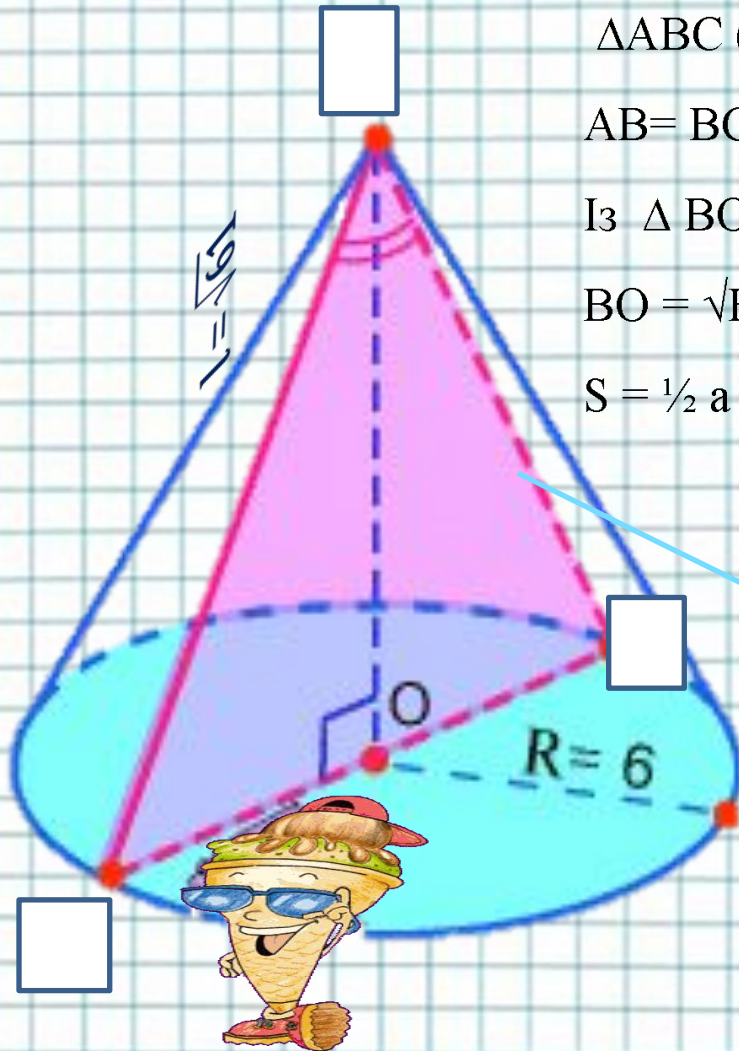
Чому дорівнює площа осьового перерізу, якщо радіус основи дорівнює 6 см, а твірна - $\sqrt{61}$ см.

30 см²

Розв'язок:

$\triangle ABC$ ($AB = BC$), AB і BC – твірні

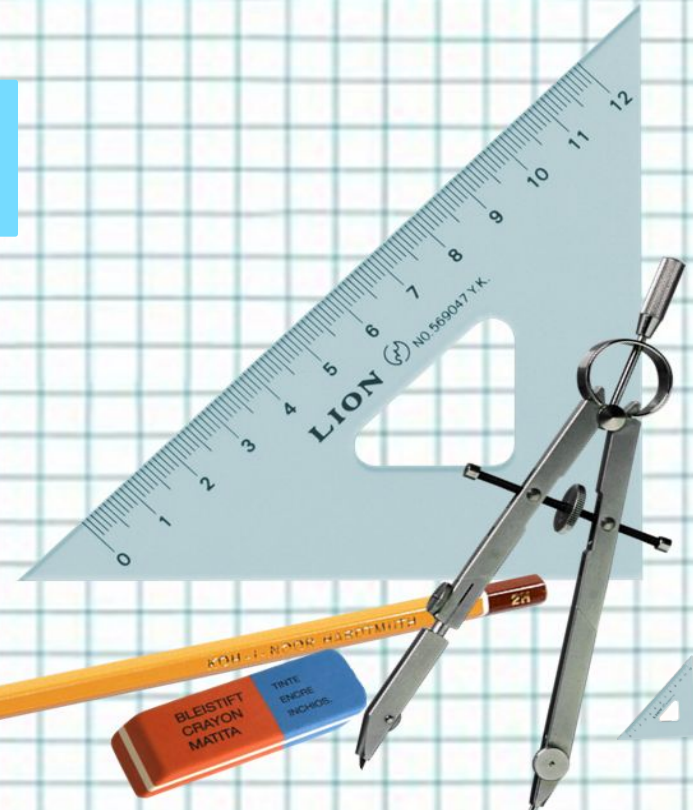
$AB = BC = \sqrt{16}$; $OC = OA = R = 6$ см

Із $\triangle BOC$ ($\angle O = 90^\circ$)

$BO = \sqrt{BC^2 - OC^2} = \sqrt{12^2 - 6^2} = \sqrt{144 - 36} = \sqrt{108} = 6\sqrt{3}$ (см)

$S = \frac{1}{2} a \cdot h_a = AC \cdot BO = \frac{1}{2} \cdot 12 \cdot 6\sqrt{3} = 36\sqrt{3}$ (см²)

S =
?

підсумок

Конус – це тіло, утворене в результаті обертання...

А

Прямокутного трикутника навколо одного з катетів

Б

Прямокутного трикутника навколо гіпотенузи

В

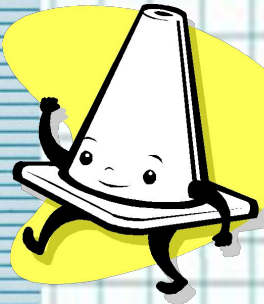
Прямокутника навколо однієї з його сторін

Г

Трикутника навколо однієї зі сторін

Д

Правильного трикутника навколо однієї зі сторін

підсумок

Якщо SB і SK – твірні конуса, то вони...

А

Мимобіжні

Б

Перпендикулярні

В

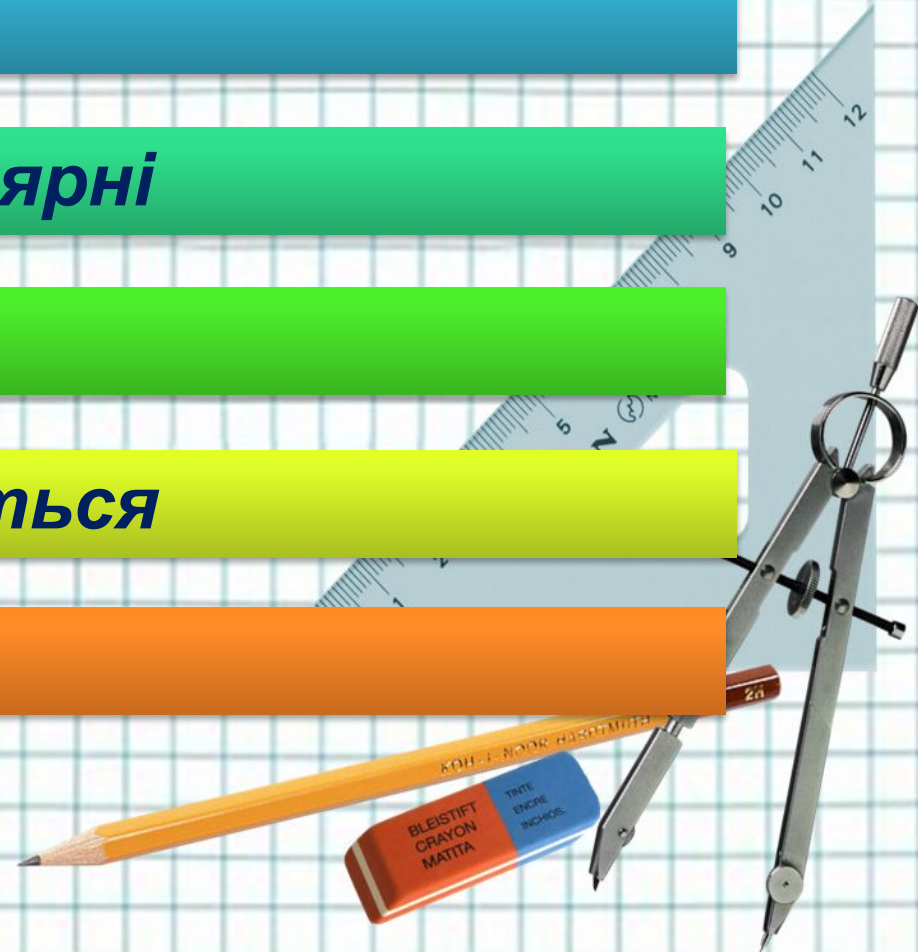
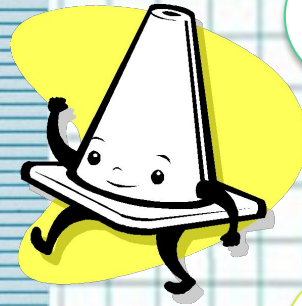
Паралельні

Г

Перетинаються

Д

Інша відповідь

підсумок

Гереріз конуса площиною, що проходить через його вершину є...

А

Кругом

Б

Півкругом

В

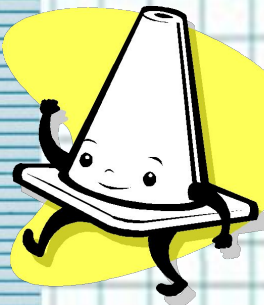
Рівнобедреним трикутником

Г

Прямокутником

Д

Рівностороннім трикутником

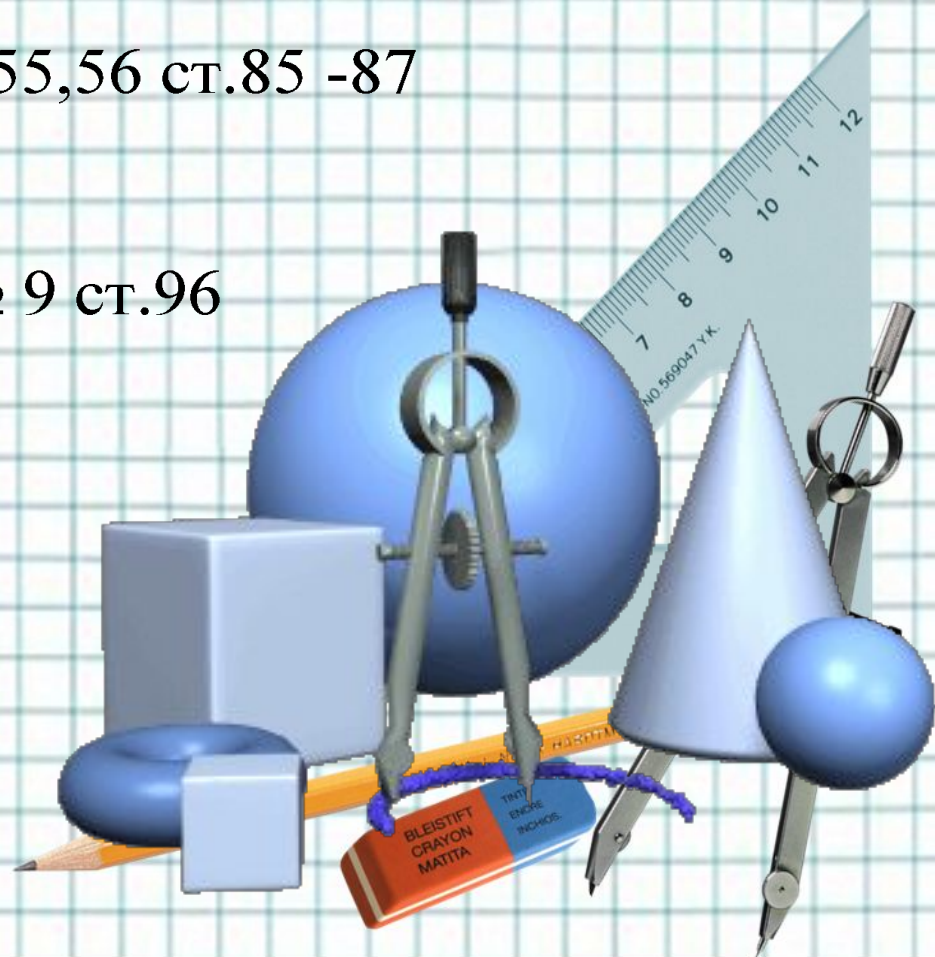

Домашнє завдання

1. - Опрацювати § 6 п.55,56 ст.85 -87

- Конспект

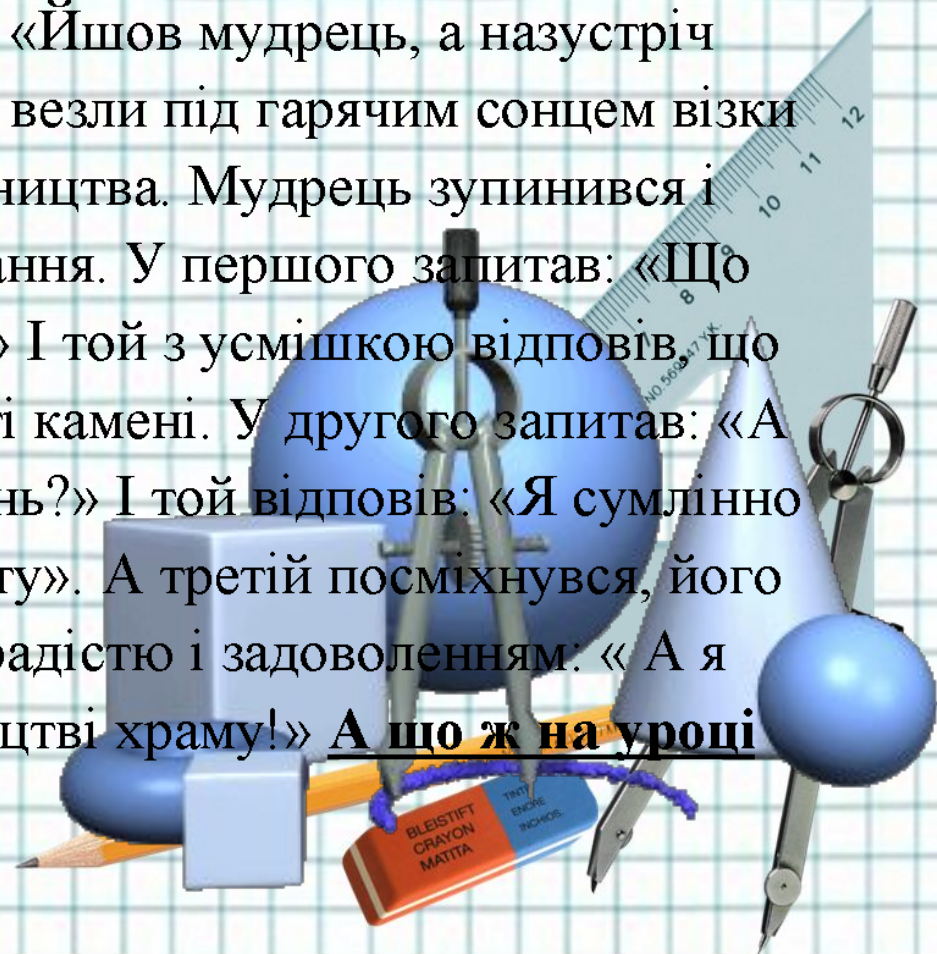
2. Розв'язати задачу № 9 ст.96

Рефлексія

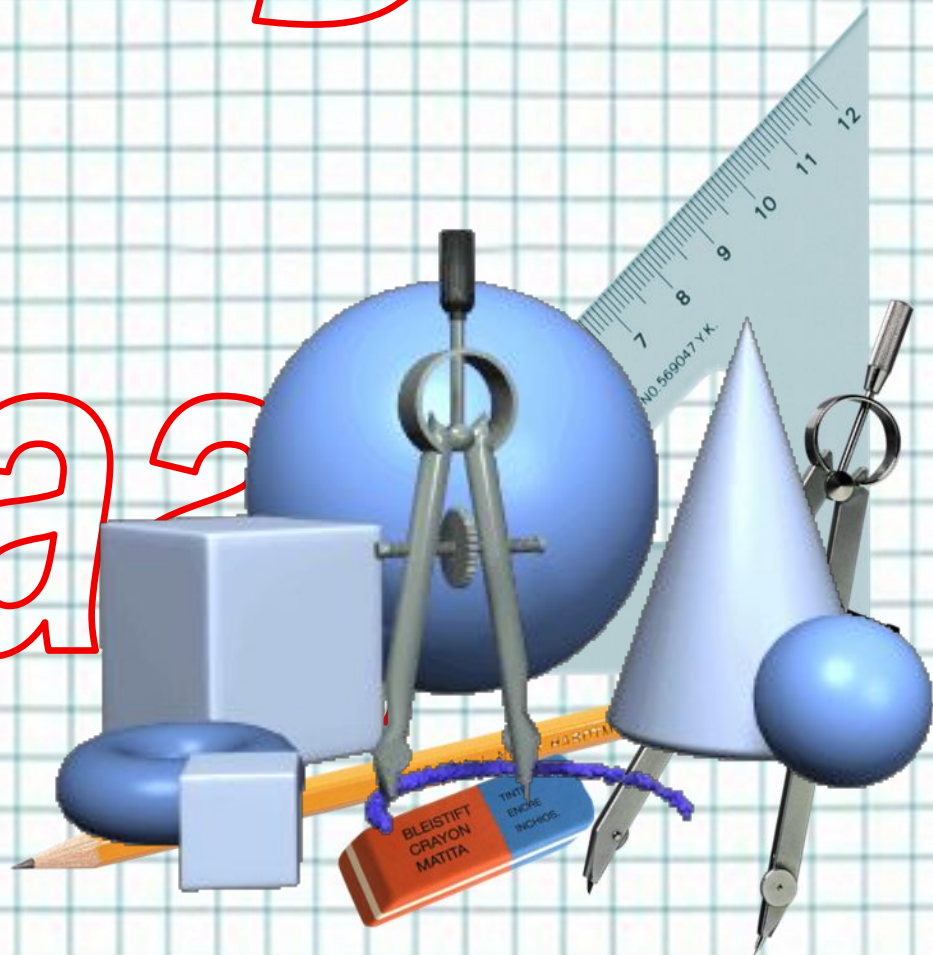
- ✘ Проаналізуйте свою роботу на уроці, прослухавши притчу. «Йшов мудрець, а назустріч йому три людини, які везли під гарячим сонцем візки з каменями для будівництва. Мудрець зупинився і задав кожному запитання. У першого запитав: «Що ти робив цілий день?» І той з усмішкою відповів, що цілий день возив кляті камені. У другого запитав: «А що ти робив цілий день?» І той відповів: «Я сумлінно виконував свою роботу». А третій посміхнувся, його обличчя засвітилося радістю і задоволенням: «А я брав участь в будівництві храму!» **А що ж на уроці робили ви?**

ДЯКУЮ

за увагу

Використані джерела:

Погорелов О.В. Геометрія: Стереометрія: Підруч. для 10-11 кл. серед. шк.-6-те вид. – К.:Освіта, 2001.-128с.

http://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Conic_sections

http://earchiv.ru/nauchno_tehnicheskij_entsiklopedicheskiy_slovar/page/konus.2140

<http://znaimo.com.ua/Конус>

